

Nr 178.

Av herr **Andersson** i Rasjön **m. fl.**, om införande av stämpelavgift på av rusdrycksförsäljningsbolag utfärdad motbok.

I nu rådande bekymmersamma statsfinansiella läge gäller det att söka nya vägar, på vilka den i landet förefintliga skatteförmågan kan mobiliseras. Men ju tyngre skattebördorna bliva, ju angelägnare är det också, att skatterna uttagas på sådant sätt, att de verka minst kännbart för medborgarnas normala hushållning. Ur denna sistnämnda synpunkt är det uppenbart, att det först och främst bör undersökas, i vad mån förbrukningen av rena överflödsvaror kan ytterligare skattebelastas. I årets statsverksproposition har också denna omständighet beaktats i så måtto, att ökade skatter föreslås på bland annat spritdrycker, öl och tobak. Vi hålla emellertid före, att utöver vad finansministern i förevarande avseende föreslagit, åtminstone förbrukarne av spritdrycker mycket väl kunna åläggas ökade skattetributer till det allmänna. Den som i dessa tider anser sig ha råd att offra en del av sina inkomster på en så onyttig och skadlig vara som spriten, har också råd att betala ökade skatter.

Hittills ha skatterna å spritdrycksförbrukningen huvudsakligen uttagits i form av tillverknings- och försäljningsavgifter och den i årets statsverksproposition föreslagna ökningen av denna beskattning är också lagd efter enahanda principer. Den ojämförligt största kvantiteten spritdrycker försäljes som bekant utminuteringsvis. Beträffande de sålunda försålda dryckerna kan man emellertid tänka sig jämväl en annan form för uttagande av ökade skattebelopp. Vi syfta härvid på det gång efter annan i den allmänna diskussionen framförda förslaget om stämpelskatt på motböcker. En dylik skatt vore relativt lätt att genomföra och den skulle utom skatteinkomsten även kunna medföra vissa fördelar ur kontroll- och nykterhetssynpunkt.

Enligt gällande stämpelförordning äro ett stort antal från myndigheter utgående expeditioner och handlingar belagda med stämpelavgift, varierande mellan 25 öre och 500 kronor. Dessutom uttages stämpelavgift å vissa handlingar av enskild natur exempelvis på aktiebrev. Någon principiell invändning emot att uttaga stämpelavgift å av systembolag utfärdad motbok för inköp av spirituosa lärer icke kunna anföras.

I praktiken skulle en dylik skatteform rätt ordnad kunna bidraga att hindra den nu florerande olagliga trafiken med lån av motböcker och överlåtelse av å motbok inköpt sprit. Ett dylikt syfte skulle kunna vinnas, därest systemet med stämpelavgiften erhöles ungefär följande utformning. Ett enhetligt formulär för motböcker fastställdes av Kungl. Maj:t så beskaffat, att motboken innehölle

ett visst antal kuponger, var och en berättigande till inköp av en bestämd kvantitet spirituosa. Eftersom den i rusdrycksförsäljningsförordningen bestämda månadsransonen är fyra liter, torde motboken lämpligen kunna innehålla 48 kuponger motsvarande inköpsrätten för ett år. Någon begränsning i giltighetstiden för motbok skulle emellertid icke stadgas, utan kupongerna gälla för inköp oberoende av tiden när motboken utfärdats. När kupongerna vore förbrukade, skulle så ny motbok få uttagas och ny stämpelavgift uttagas, o. s. v. Härigenom komme stämpelavgiften att betunga motboks innehavaren i direkt proportion till uttagen, så att den som nöjde sig med små inköp ej så ofta behöfve erlægga stämpelavgift som den större förbrukaren, i synnerhet sådana som erhålla s. k. extra tilldelning. Vetskapen härom borde göra motboks innehavarna obenägna att låna ut sina böcker till andra, då för varje kupong, som förbrukades, den tid närmade sig då ny stämpelskatt måste erläggas. Ju högre stämpelskatten sattes, ju starkare återhållande borde detta motiv verka emot olagliga överlåtelser av motböcker och motbokssprit.

Det bör måhända påpekas, att här förordade beskattningsform kan genomföras utan några ändringar av gällande restriktionssystem och utan att verka rubbning av de hos vissa systembolag tillämpade särskilda inskränkningarna i inköpsrätten. I sådana fall, där månadsransonen är begränsad till mindre kvantum än fyra liter, komme allenast omsättningen av motboksbeståndet att gå långsammare.

Antalet motböcker i landet uppgick vid 1931 års slut till i runt tal 1,260,000. Sattes stämpelavgiften till fem kronor per motbok, vilket vi anse vore en skälig skattesats i detta fall, skulle alltså den föreslagna skatten på detta motboksbestånd inbringa cirka 6,000,000 kronor. Under förutsättning att samtliga nu i kraft varande motböcker annullerades vid nästa årsskifte och lika många nya uttoges och stämpelbelades, skulle denna summa kunna inbringas under budgetåret 1933/1934. Man får dock sannolikt taga i betraktande att ett antal motboksägare med små köpbehov uraktläte att omedelbart skaffa sig ny motbok, varföre det torde vara skäl att kalkylera med en något lägre inkomstsiffra, exempelvis 5,000,000 kr. I fortsättningen komme den årliga intäkten av stämpelskatten att bliva beroende på i vilken takt motboksbeståndet förnyades, och med ledning av kända siffror rörande medeluttaget per motbok kan man antaga att, därest köprätten per bok sammanföle med den normala årsransonen, ungefär halva antalet motböcker komme att förnyas årligen. Härigenom skulle statens framtida inkomst av den nya stämpelskatten kunna beräknas till cirka 2,500,000 kr. per år.

För genomförande av det här skisserade förslaget om stämpelavgift å motböcker komme givetvis att erfordras vissa författningsbestämmelser rörande motboks uppställning och utseende ävensom angående uppbörderna av stämpelavgiften m. m., författningar som emellertid torde vara av den natur, att de kunna utfärdas av Kungl. Maj:t i administrativ ordning.

På grund av ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådant tillägg till kungl. förordningen angående stämpelavgiften den 19 november 1914 att av rusdrycksförsäljningsbolag utfärdad motbok för inköp av spritdrycker skall förses med stämpel av fem kronor.

Stockholm den 20 januari 1933.

Gustaf Andersson
i Rasjön.

A. W. Lundén.

O. E. Sandberg.

P. J. Näslund.
